

Ulu Öndərin yaratdığı sərgi 30 ildir məkanını dəyişmir

Bu beynəlxalq tədbir indi də dünyaya Azərbaycanın potensialını təqdim edir

Ulu Öndərin bu əsəri də uzunömürlü oldu. Artıq 30 ilə yaxındır məkanını dəyişməyən beynəlxalq Xəzər neft-qaz sərgisi hər dəfə dünyanın bu sahədə fəaliyyət göstərən say-seçmə şirkətlərini və səriştəli mütəxəssislərini Bakıda bir araya gətirir. Yaxın günlərdə onlar ölkəmizin paytaxtında 28-ci dəfə bu mötəbər tədbirə toplaşacaqlar. Əgər 2020-ci və 2021-ci illərdə koronavirus pandemiyası araya düşməsəydi bu artıq 30-cu sərgi olacaqdı.

Budəfəki sərgi həm də onunla əlamətdardır ki, "Heydər Əliyev İli"ndə keçiriləcək. Sərginin mətbuat konfransı mayın 24-nə planlaşdırılıb. Bu tarixin də öz önəmi var. Ulu Öndər ilk sərgini 1994-cü ilin həmin günündə keçirmişdi.

O vaxt Xəzərin Azərbaycan sektorundakı "Azəri-Çıraq-Günəşli" (AÇG) yataqlarının tammiqyaslı işlənməsi üçün sazişin imzalanmasına hələ bir neçə ay qalırdı. Bu barədə qəti bir söz demək mümkün deyildi, çünki danışıqlar davam edirdi. Bu zaman Ümummilli Lider Heydər Əliyev elə bir tədbirin keçirilməsinin təşəbbüskarı və təşkilatçısı oldu ki, o, həmin qlobal müqavilənin imzalanmasına dəstək verdi, yol açdı.

Bu sərgini "Əsrin müqaviləsi"nin müjdəçisi adlandıranlar heç də səhv etmirlər. Sərginin qədəmləri uğurlu oldu. Az sonra möhtəşəm kontrakt imzalandı. Növbəti illərdə keçirilən sərgilər də əməkdaşlıq və tərəfdaşlıq üçün yeni-yeni körpülər saldı. Həmin tədbirlərdə neçə-neçə layihənin həyata keçirilməsi ideyası yarandı.

İlk sərgi bir neçə səbəbdən mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Onlardan başlıcası odur ki, sərgidə Ulu Öndər Heydər Əliyev iştirak etdi və həmişə olduğu kimi dərin məzmunlu nitq söylədi.

Sərgiyə 20 ölkəni təmsil edən 180 şirkət gəlmişdi. Burada Azərbaycanın da neft sənayesi öz əksini tapmışdı. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin xarici qonaqlarla səmimi görüşləri oldu. Ulu Öndər tədbirdəki çıxışında ölkəmizin neft sənayesinin keçdiyi şərəfli yoldan bəhs etdi, onun yeni mərhələ qarşısında olduğunu vurğuladı. Çıxışda deyilirdi ki, həmin vaxtdək Azərbaycanda 1 milyard 300 milyon tondan çox neft və külli miqdarda qaz çıxarılıb. Bununla belə, ölkənin yenə də böyük neft və qaz yataqları var. Dünya təcrübəsində dənizdə neft çıxarılmasına da ilk dəfə Azərbaycanda başlanıb. Xüsusilə son onilliklərdə neft və qaz yataqlarında yeni texnika və texnologiyadan istifadə istiqamətində böyük işlər görülüb. Ümumiyyətlə, ötən dövr ərzində əldə edilən böyük nailiyyətlər, zəngin təcrübə gələcək işlər üçün çox yaxşı bünövrədir.

Ulu Öndər çıxışında onu da bildirmişdi ki, "neftçi olmaq Azərbaycanda ən şərəfli peşə sayılır". Neftçilərimizin təcrübəsindən istifadə etmək

üçün söylər birləşdirilməlidir. Azərbaycan xalqı yeraltı sərvətlərindən müstəqil şəkildə, ölkənin mənafeyinə uyğun istifadə olunmasına imkan verəcək. Bununla yanaşı, dünyanın, xüsusilə Qərb ölkələrinin iri neft şirkətlərinin Azərbaycan neftinə böyük marağı əməkdaşlığın zəruriliyini şərtləndirir. Siyasi və iqtisadi əməkdaşlıq bu prinsip üzərində inkişaf edəcək.

Ulu Öndər özünəməxsus qətiyyət və nikbinliklə nəzərdə tutulan böyük işlərin uğurlar gətirəcəyini bildirirdi: "Bu tarixdən böyük fəxrlə danışmaq, Azərbaycan neftçilərinin bir çox nəsillərinin əməyini yüksək qiymətləndirməklə yanaşı, bu gün eyni zamanda qeyd edirəm ki, indi ölkəmizin neft sənayesinin inkişafında yeni mərhələ açıılır. Bu mərhələ Xəzər dənizində neft və qaz yataqlarının işlənməsində Qərbin iri neft şirkətlərinin fəal iştirakı ilə bağlıdır. Əmin edirəm ki, Azərbaycan neftçiləri sizin layiqli tərəfdaşınız olacaq. Ümidvaram ki, Azərbaycana gələn Qərbin neft şirkətləri ölkəmizin neft və qaz sənayesinin bütün tarixi ərzində əldə olunmuş nailiyyətləri həmişə yüksək qiymətləndirəcəklər".

Beləliklə, Ümummilli Lider Heydər Əliyev özünün ölməz əsərlərindən birini - Xəzər neft-qaz sərgisini yaratdı. 1994-cü ildə mövcud olan şəraitdə belə bir tədbirin baş tutması yalnız Ulu Öndərin dünyadakı nüfuzu, fəvqəladə təşkilatçılığı və sonsuz qətiyyətinin nəticəsi idi. O zaman qonşu respublikanın Azərbaycana qarşı apardığı müharibədə təzəcə atəşkəs elan olunmuşdu. Ölkədə iqtisadi böhran hökm sürürdü. Bir sözlə, Azərbaycan çox ağır günlərini yaşayırdı.

Prezident İlham Əliyev həmin dövrü xatırlayaraq demişdir: "O vaxt Azərbaycanı demək olar ki, dünyada tanıdırdılar. Azərbaycan gənc müstəqil dövlət idi. Xüsusilə nəzərə alsaq ki, müstəqilliyimizin ilk illəri çox ağır keçirdi, Azərbaycanda iqtisadi, siyasi və hərbi böhran hökm sürürdü. Ermənistan torpaqlarımızı işğal etmişdir, 1993-cü ildə vətəndaş müharibəsi başlamışdır. Yəni bütün bu amilləri nəzərə alsaq, bir daha görürük ki, sərginin nə qədər böyük əhəmiyyəti olmuşdur. Çünki o vaxt bu sərgi vasitəsilə Azərbaycan öz neft potensialını dünyaya təqdim etdi. Azərbaycan bəyan etdi ki, o, investisiyalara açıq bir ölkə

dir. Azərbaycan inkişaf yolu ilə getmək, müasir dövlətə çevrilmək istəyir. Buna nail olmaq üçün əlbəttə ki, ilk növbədə ölkəmizə xarici sərmayə qoyulmalı idi. Xarici sərmayə üçün ən cəlbedici sahə təbii ki, neft sahəsi idi".

Ötən illər ərzində sərgi məkan və mahiyyətini dəyişməyib. Onun əhatə dairəsi genişləniib, əhəmiyyəti artıb və buna uyğun olaraq adı da təkmilləşib. İlk dəfə keçiriləndə o, "Xəzər dənizində neft-qaz hasilatına dair sərgi" adlanırdı. Daha sonra "Beynəlxalq Xəzər neft, qaz, neftayırma və neft kimyası sərgisi" kimi tanındı. Üstəlik, hər il sərgi ilə yanaşı, eyni adlı konfrans da keçirilməyə başladı. Neçə illərdir neft-qaz sərgisinin keçirildiyi günlərdə paralel olaraq energetika sərgisi də təşkil olunur.

Keçən il paytaxtımız "Bakı Enerji" həftəsinə evsahibliyi etdi. Neft-qaz sərgisi bu tədbirin, belə demək mümkünsə, bazası sayılırdı.

Sərgi keçirildiyi ilk vaxtlardan respublika rəhbərliyinin diqqət mərkəzində olub. Hər il Prezident İlham Əliyevin sərginin açılış mərasimində iştirakı tədbirin yüksək statusunu bir daha təsdiqləyir. Eləcə də bir sıra dövlətlərin rəhbərləri hər dəfə sərginin açılış münasibətilə Prezidentimizə təbrik məktubları göndərirlər.

Ötən il sərgilərdə və forumda 30 ölkədən 249 şirkət iştirak etdi. İştirakçılar sırasında ABŞ, Almaniya, Azərbaycan, Belarus, Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri, Böyük Britaniya, Çin, Finlandiya, Fransa, Gürcüstan, Hindistan, Niderland, İsrail, İspaniya, İsveçrə, İndoneziya, İtaliya, Qazaxıstan, Macarıstan, Norveç, Rumıniya, Rusiya, Serbiya, Səudiyyə Ərəbistanı, Sinqapur, Türkiyə, Xorvatiya, Yaponiya, Yunanıstan, Özbəkistan şirkətləri özünə yer aldı.

İlk sərgidən keçən dövr ərzində neçə-neçə qlobal layihələr reallaşdı. Lakin dünyada Azərbaycana maraq azalmayıb, əksinə, əməkdaşlıq əlaqələri genişləniib, xarici investorların sərmayə yatırıqları sahələr şaxələniib. Azərbaycan dünyada etibarlı tərəfdaş kimi tanınıb.

Ulu Öndərin yaratdığı bu ənənə də yaşayır, neft-qaz sərgisi getdikcə böyüyür, şaxələniir və yeni-yeni səhifələrlə zənginləşərək əhəmiyyətini daha da artırır.

*Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"*